Виховний позакласний захід
Брейн-ринг «Мова рідна, слово рідне»

Мета заходу: показати учням красу та багатство рідної мови; розвивати творчі здібності й комунікативні вміння учнів, виховувати патріотизм; відповідальне ставлення до своєї діяльності в колективі.

Очікувані результати: національна самоідентифікація учнів, усвідомлення ними духовного зв'язку з предківською мовою, важливості збереження рідної мови, шанобливого ставлення до неї.

Обладнання: проектор, фонограми народних пісень, картки із завданнями, ручки.

Анотація:Захід проводиться у формі брейн-рингу в межах предметного тижня писемності та мови. З числа учнів 1-2 курсів формуються команди (3 команди – по 1-й від курсу) по 5 осіб. До складу журі запрошуються викладачі центру. В якості ведучого виступають викладач та учні. Для журі готується протокол та ключі для перевірки виконання завдань.

Захід проводиться в актовій залі. Для команд на сцені готуються зручні місця та столи по обидва боки сцени, у центрі екран з на якому демонструються завдання. Ведучий усім пояснює порядок виконання і слідкує за дотриманням часу і правил. По закінченні часу команди здають завдання на перевірку журі і переходять до виконання наступного. Завершується брейн-ринг оголошенням результатів і нагородженням усіх учасників символічними подарунками.

Хід заходу

Слайд 1-2

Вчитель: Шановні друзі! Сьогодні ми зібралися, аби вшанувати рідне слово. Адже одним із найцінніших скарбів, які успадковує кожний народ від своїх пращурів, є, безперечно, його мова.

Слайд 3

Ведучий 1:

О мово рідна! Золота колиско,
В яких світах би не бувала я, —
З тобою серцем, і по-українськи
Я вимовляю мамине ім'я.

Слайд 4

Ведучий 2:

Як гул століть, як шум віків,
Як бурі подих, — рідна мова.
Вишневих ніжність пелюстків,
Сурма походу світанкова,
Неволі стогін, волі спів,
Життя духовного основа.

Слайд 5

Вчитель: Філософи і митці в усі часи намагалися розкрити таємниці людської мови, пізнати її роль не тільки як засобу комунікації, а й знаряддя формування і висловлення думки, як основу духовності народу, як імпульс до самовираження у творчості. День української мови — особливе свято. В ньому є радість і гордість, але є й туга, біль.

Ведучий 1:

В землі віки лежала мова
І врешті вибилась на світ.
О мово, ночі колискова!
Прийми мій радісний привіт.

Слайд 6

Ведучий 2: На цій милозвучній ноті дозвольте розпочати командну гру для знавців рідного слова — філологічний брейн-ринг.

Правила гри такі: 3 команди по 5 осіб беруть участь у різноманітних конкурсах, застосовуючи своє знання граматики української мови, поезії, фольклору тощо. Під час гри учасники виявляють рівень своєї загальної ерудиції, творчі здібності й уміння працювати в команді. Переможе та команда, яка дасть більше правильних відповідей на поставлені питання та краще впорається з усіма завданнями.

Ведучий 1: Крім того, активні глядачі матимуть змогу заробити для команди, за яку вони вболівають, додаткові бали. А судити поєдинок команд буде шановне журі у складі: … Хай вам щастить!

Далі ведучі проводять конкурси по черзі.

Слайд 6

Ведучій 2:

Починаємо перший конкурс «Візитна картка». Команди заздалегідь підготували своє представлення для глядачів та журі. Конкурс оцінюється максимально у 5 балів.

Слайд 7

1. **Конкурс «Візитна картка»** (Конкурс оцінюється у 1-10 балів).

Слайд 8

Капітани команд знайомлять уболівальників і членів журі з назвою своєї команди, гаслом, іменами учасників гри. Представлення може відбуватися у вигляді презентації, сценки тощо.

Слайд 9

2. Мовний конкурс.

Слайд 10-13

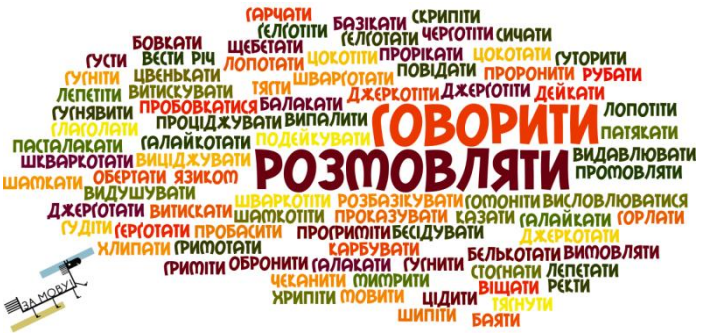

Ведучий 1: Слово – найтонше доторкання до серця. Воно може стати і ніжною квіткою, і живою водою, що навертає віру в добро, і гострим ножем, і розпеченим залізом , і брудом. Мудре і добре слово дає радість, незрозуміле і зле, необдумане і нетактовне – приносить біду. Словом можна вбити й оживити, поранити і вилікувати, посіяти тривогу й безнадію й одухотворити, розсіяти сумнів і засмутити, викликати посмішку і сльози, народити віру в людині і зародити невіру, надихнути на працю і скасувати силу душі... Зле, невдале, нетактовне, просто кажучи, нерозумне слово може образити, приголомшити людину, тому дуже важливо вміти підбирати «правильні» слова. Отже, другий конкурс продемонструє нам, як ви вмієте добирати синоніми до слів. Кожне слово оцінюється у 1 бал. Право першого голосу надається команді, яка перша підняла карточку після звукового сигналу.

Слайд 14

Ведучий 2 зачитує перше слово і чекає на відповіді, коли варіанти вичерпаються зачитує друге. (Слова демонструються на екрані проектора).

Перше слово - **говорити** (розмовляти, балакати, казати, мовити, ректи баяти, віщати, гавкати, цідити, гриміти тощо);

Друге слово — **думати** (гадати, мати на думці, мати гадку, мислити, міркувати, мізкувати, розумувати, метикувати, кумекати, кмітувати тощо);

Третє слово — **іти** (простувати, прямувати, ступати, мандрувати, топати, тупцювати, трясти, крокувати, маршировати, виступати тощо).

Слайд 15

Ведучий 2:

Райдуга в небі висне,
Граючи в плесках вод.
Доки жива наша пісня,
Доти живий народ.

Поки шановне журі підраховує бали, команди відпочивають ми послухаємо пісню у виконанні учениці групи _____. (*звучить українська пісня).*

Слайд 16

3. Конкурс «Всезнайко»

Ведучий 1

А зараз ми переходимо до третього конкурсу «Всезнайко». Командам пропонується дати відповіді питання. Кожна правильна відповідь оцінюється у 2 бали.

Питання оголошуються та демонструються на екрані проектора.

Слайд17

1) Який числівник наказує? (три)
2) Якою косою не можна косити? (Дівочою)
3) Яке поле не виореш? (в зошиті)
4) З якого полотна не можна пошити сорочку? (з металевого)
5) Антонім до слова піймати. (зловити) (випустити)
6) Синонім до слова веселий. (радісний)

Слайд18

7) Яке місто літає над головами ? (Орел)
8) Якою частиною мови може бути слово мати (Іменник, дієслово)
9) На які антоніми націлена стрілка компаса ? (Північ-південь)
10) З якого крана не набереш води ? (З підйомного)
11) Що спільного між неслухняним хлоп’ям і порожнім будинком. (І перший і другий пустують).
12) Яку річку можна зрізати ножем? (Прут).

Слайд19-21

Ведучий 2:

Як не любить ту мову нашу?
Мені вона найкраща в світі,
Гарніша, ніж весняні квіти...
І, як найпершої любові,
Не заміню тієї мови!
її ніколи не віддам
В поталу недругам. Не дам
Над нею кпити і сміятись,
Щоб легкодухим не страхатись,
Скажу за тебе гнівне слово,
Моя ти рідна, горда мово!

Слайд 22

4. Конкурс «Зрозумій мене»

Ведучий 2: Оголошується четвертий конкурс «Зрозумій мене». Капітани команд обирають конверт для своїх команд. В конверті знаходиться фразеологізм, який капітан повинен засобами пантоміми, мімікою, жестами продемонструвати своїй команді, а вони відгадати його.

Слайд 23

1. **Пасти задніх.**
2. **Як кіт наплакав.**
3. **На голках сидіти.**

Слайд 24

5. Конкурс «Вгадай мелодію».

Ведучий 1: Українська пісня... Вона є однією із святинь нашого народу, його найціннішим духовним скарбом, гордістю і красою, геніальною поетичною біографією.

З давніх-давен уславилася Україна піснями, які дбайливо, як найдорожча реліквія, передавалися від покоління до покоління. Михайло Стельмах писав, що пісня супроводжує українця від колиски до могили, бо не було значної події в житті народу, нема такого людського почуття, яке б не озвалося в українській пісні чи ніжністю струни, чи рокотанням грому.

Командам пропонується конкурс «Відгадай мелодію». Гравці слухають мелодію та говорять назву української пісні після звукового сигналу. Конкурс оцінюється у 3 бали кожна відгадана мелодія.

Слайд 25

- ✓ Звучить мелодія 1
- ✓ Звучить мелодія 2
- ✓ Звучить мелодія 3
- ✓ Звучить мелодія 4
- ✓ Звучить мелодія 5

Слайд 26

Шостий конкурс «Іноземець»

Ведучий 2:

По-своєму кожна
Пташина співає,
По-своєму кожен
Народ розмовляє.
У мене й народу мого
Українська є мова чудова,
Своя, материнська.
По світу її,
Як святиню, нестиму
Допоки живу,
В чистоті берегтиму,
З Любов'ю сердечною,
Вірністю сина.
Ця мова для мене,
Як мати, єдина.

Слайд 27

Ведучий 2: Замінить фразу одним словом-іменником іншомовного походження. Конкурс оцінюється у 3 бали кожна правильна відповідь.

Слайд 28

1. Винагорода, яку вручають переможцеві. (Приз)
2. Масове інфекційне захворювання. (Епідемія)
3. Музичний супровід. (Акомпанемент)
4. Льодова гора, що плаває в океані. (Айсберг)
5. Певний режим харчування. (Дієта)
6. Прохід, прокладений під землею. (Тунель)

Слайд 29

7. Пристрій для тренування. (Тренажер)
8. Супутник планети. (Сателіт)
9. Пристосування живих організмів до кліматичних умов. (Адаптація)
10. Організація збуту товарів на ринку. (Маркетинг)
11. Живописне зображення Бога. (Ікона)
12. Готель для автотуристів. (Мотель)

Слайд 29

Ведучий 1. Доки вельмишановне журі підводить підсумки конкурсів, вболівальники можуть додати бали до скарбнички своїх товаришів. Вам потрібно відгадати загадки:

Слайд 29

- ✓ Два брати рідні: одного всі бачать, але не чують, другого всякий чує, але не бачить. (Блискавка і грім)
- ✓ Поки батько народився, син по світу находив ся. (Вогонь і дим)
- ✓ Батько високий, мати низька, син заклопотаний, дочка прудка. (Чотири стихії: небо, земля, вогонь, вода)
- ✓ У воді росте, у воді кохається, у воду впаде — води злякається. (Природна сіль)
- ✓ Летить птиця без крил, без ніг, зварив кухар без вогню, з'їла дівка без рота. (Сніг, сонце, земля)

Одна правильна відповідь – 1 бал.

Слайд 30

Якщо журі не закінчила підрахунки балів, пропонуються ще завдання для глядачів:

Прочитайте скоромовки, дотримуючись фонетичних норм української мови, та заробіть для своєї команди 1 бал. Скоромовки виводяться на екран проектора.

Слайд 31-35

- ✓ Бурі бобри брід перебрели, забули бобри забрати торби.
- ✓ Залізне зубило залізо любило, зубило в залізо залізне залізло.
- ✓ Бабин біб розцвів у дощ, буде бабі біб у борщ.
- ✓ Пильно поле пильнувати, перепелів полювати. у Босий хлопець сіно косить, роса росить ноги босі.
- ✓ Поясніть значення фразеологізмів та заробіть для своєї команди 1 бал.
- ✓ Давати гарбуза — рішуче відмовляти у залицянні.

Слайд 31-35

Ведучий 2: Оголосити результати гри й назвати команду, яка здобула перемогу, ми запрошуємо великого шанувальника українського слова, людину, закохану в український фольклор_____ (запрошується викладач української мови та літератури).

Слайд 36-39

Вчитель: Мова народу — це його дух, і дух народу — це його мова. Мова, якою не спілкуються, вмирає. Народ, який утратив свою мову, втрачає й увесь духовно-культурний світ цінностей, що витворився на ґрунті його мови. Тож нам слід докласти всіх зусиль, аби зберегти свій неповторний світ, свою мову. Сьогоднішню зустріч хочеться завершити віршами Миколи Лотоцького:

Не говори: в нас мова солов'їна,
Бо мова вище, ніж пташиний спів.
В її скарбниці— доля України,
Глибинна таємниця правіків.
Вона нуртує джерелом криничним,
Із попелища феніксом встає,

Для нації вона гарант на вічність,
Тому її так люто ворог б'є.
Все заберуть, а залишилось слово,
Знов до життя повернемося ми.
Лише тому, що не пропала мова,
То й ми ще наче люди між людьми.
Без мови — не створити нам держави,
Доріг тернистих не перебрести!
Хай вороги жорстокі і лукаві —
Стіною стань і мову захисти!
Річ не про те, що мова соловʼїна,
Бо мова глибше, ніж пташиний спів.
В її скарбниці — доля України,
Космічна нерозгаданість віків.

Слайд 40

Вчитель: Організатори заходу висловлюють свою найщирішу вдячність учасникам, колегам і глядачам за небайдужість і допомогу в підготовці гри.

Дякуємо за увагу!

І — до наступних зустрічей!

Додаток

Виховний позаурочний захід
Брейн-ринг
«Мова рідна, слово рідне»

2018
РІК
УКРАЇНСЬКОЇ
М О В И

Зроби подарунок Україні!
Переходь на українську!!!
21 лютого -
Міжнародний день рідної мови
Розмовляй українською -
це модно!!!

мова
ЦЕ НАЦІЯ

УКРАЇНСЬКА МОВА
- КРІЗЬ ТЕРНИ
ТИСЯЧОЛІТЬ

Нас Єднає Мова!

І КОНКУРС
«Візитна картка»

ІІ КОНКУРС
«Мовний конкурс»

Мова – це кров, що оббігає тіло нації.
Виточи кров – умре нація.
Юліян Дзерович

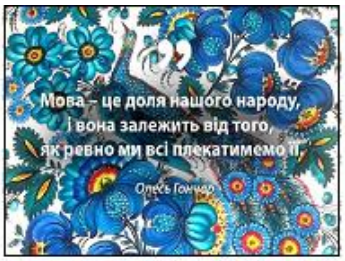
Мова – це доля нашого народу,
і вона залежить від того,
як ревно ми всі плекатимемо її.
Олесь Гончар

Раби – це нація, котра не має Слова.
Тому й не зможе захистить себе.
Оксана Пахльовська

Бринить-співає наша мова!
Чарує, тішить і п'янить.
Олександр Олесь

Говорити
Думати
Іти
ТАК!

Пісня – душа народу!

ІІІ КОНКУРС
«Всезнайко»

1. Який числівник наказує?
2. Якою косою не можна косити?
3. Яке поле не виореш?
4. З якого полотна не можна пошити сорочку?
5. Антонім до слова піймати.
6. Синонім до слова веселий.

7. Яке місто літає над головами ?
8. Якою частиною мови може бути слово МАТИ?
9. На які антоніми націлена стрілка компаса ?
10. З якого крана не набереш води ?
11. Що спільного між неслухняним хлоп'ям і порожнім будинком.
12. Яку річку можна зрізати ножем?

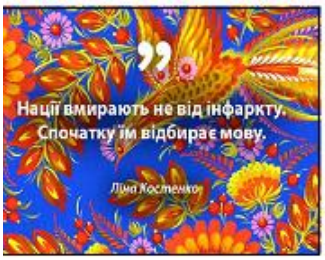
Нації вмирають не від інфаркту.
Спочатку їм відбирає мову.
Ліна Костенко

Хто нікчемну душу має,
то така ж у нього мова.
Леся Українка

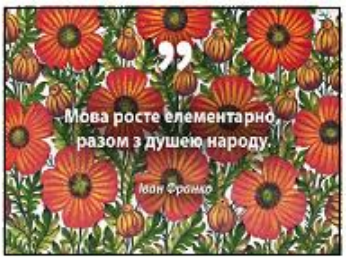
Мова росте елементарно,
разом з душею народу.
Іван Франко

1. Винагорода, яку вручають переможцеві.
2. Масове інфекційне захворювання.
3. Музичний супровід.
4. Льодова гора, що плаває в океані.
5. Певний режим харчування.
6. Прохід, прокладений під землею.

7. Пристрій для тренування.
8. Супутник планети.
9. Пристосування живих організмів до кліматичних умов.
10. Організація збуту товарів на ринку.
11. Живописне зображення Бога.
12. Готель для автотуристів.